

подій з різних видів мистецтва – образотворчого, літератури, кіно, музики, театру. Серед низки заходів – експозиція живописних творів, музично-театральні та аудіовізуальні перформанси, презентація фільмів, показ дизайнерських колекцій, концертів рок-музикантів, а також ціла низка робочих зустрічей, лекцій та круглих столів, спрямованих на вирішення нагальних проблем зі збереження та просування культури сходу України. На відкриття заходу завітали перша леді країни М. Порошенко, міністр культури Є. Нищук, художники, галеристи, куратори.

Культура для АТО

Для дітей – вимушених переселенців із зони АТО і окупованого Криму відбулися благодійні покази вистав: балету „Чіполіно” К. Хачатуряна – у Національній опері України; казки „Бременські музиканти” за братами Грімм – у Національному академічному драматичному театрі ім. І. Франка; рок-опери „Міф”, створеної на основі творчості та фактів з біографії Т. Шевченка, у постановці Київського театру-студії „МІФ” – у Жовтневому палаці.

У Києві відбувся й ряд добродійних концертів з метою збору коштів для армії за участю музичних колективів і виконавців: лідера групи „Океан Ельзи” С. Вакарчука – у Національному університеті „Києво-Могилянська академія”; гуртів „Бумбокс”, „Тінь Сонця” та ін. – в клубі „Юність”; вокального ансамблю „Esthetic Voice” створеного студентами Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського – в Домі освіти та культури „Майстер-клас”; З. Огневич, В. Ткаченка, А. Мірзояна та інших – у кіноконцертному залі Центрального будинку офіцерів Збройних сил України.

Збір коштів для поранених військових відбувався й під час інших благодійних заходів. Серед них – проект „Мистецтво, що рятує”, який з 3 по 12 жовтня тривав у Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі „Мистецький Арсенал”. У його рамках експонувалася виставка 50 картин українських художників, які пожертвували свої роботи для допомоги бійцям. Крім картин в експозиції було представлено 50 фотографій поранених бійців. Проект „Мистецтво, що рятує” був реалізований спільно АТ „Ощадбанк”, НКММК „Мистецький Арсенал” та ГО «Волонтерська Сотня „Доброволя”».

З 15 по 19 жовтня у Національному центрі ділового та культурного співробітництва „Український дім” проходила передаукціонна виставка, після якої відбулися торги, які провели аукціонний дім „Дукат”, Центр допомоги пораненим, Міністерство закордонних справ України та фонд культурних ініціатив ArtHuss. Серед представлених лотів було близько ста творів провідних вітчизняних художників, серед яких – А. Логов, О. Животков, Т. Сільваші, А. Криволап, О. Ройтбурд, В. Ралко, М. Вайсберг, П. Маков та багато інших.

Кошти від продажу творів мистецтва підуть на фінансування протезування бійців, що отримали поранення під час АТО на Донбасі.

Благодійну виставку-продаж творів українських митців в Українському фонді культури організували громадська організація „Сила і честь”, Міжнародна академія козацтва, благодійна арт-асоціація „Золота палітра”, творче об'єднання „Київський живопис”, творче об'єднання „Арт-тах” та волонтерська організація при Центральному шпиталі Міноборони. Серед 30 картин, які взяли участь в аукціоні, – роботи лауреата Національної премії імені Тараса Шевченка І. Марчука, народних художників України Н. Божко, М. Дерегуса та багатьох інших.

Благодійну акцію „На цій землі нас не здолать” в Національному музеї літератури України організували Національна спілка письменників України, Всеукраїнське товариство „Просвіта” ім. Т. Г. Шевченка, видавництва „Ярослав Вал”, „Веселка”, „А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА”, „Світ успіху”, „Свічадо”, „Махаон-Україна”, кілька столичних бібліотек, Київський академічний театр драми і комедії на лівому березі Дніпра, журнали „Малютко” та „Барвінок”. Під час акції проведено концерт за участю акторів П. Миронова та Г. Стефанової, котра читала вірші В. Стуса, виставку-продаж картин художника М. Онацька, книжковий аукціон, для якого було передано подарункові видання книжок від І. Роздобудько, Л. Вороніної, Н. Кир'ян, І. Малковича, О. Мамчич, О. Хлоп'ячої, Л. Черен, О. Кротюк та М. Морозенко.

14 жовтня в Національному музеї Тараса Шевченка відбулася презентація кишенькового видання вибраних поетичних творів „Кобзаря” для українських військових. Книга видана Відкритим міжнародним університетом розвитку людини „Україна”. Матеріали до неї надав авторський колектив Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної академії наук України.

Національний художній музей України продовжував реалізацію проекту „Леви своїх не залишають”, який передбачає проведення спеціальних подій, всі кошти від яких будуть спрямовані на допомогу пораненим військовим та постраждалому музею в Луганську. 24 жовтня у рамках цього проекту відбувся благодійний літературний вечір „Донбас. Колір землі” за участю І. Андрусяка, С. Богдан, О. Гусейнової, В. Рафієнка, І. Цілик та інших.

У столичному Будинку письменників 5 жовтня всі бажаючі могли допомогти військовим АТО коштами, придбавши півгодинне побачення з художником, співаком чи письменником. Ця акція отримала назву „Митець до кави”. Перший її етап був оголошений в Інтернеті, на сторінці проекту у мережі Facebook: призначалася стартова ціна, яку можна було підвищувати. Той, хто називав свою ставку останнім, зустрічався зі своїм „лотом” за кавою. До акції приєдналися актор Б. Бенюк, бек-вокалістка гурту „Брати Гадюкіни” Л. Кувалдіна, поетеса Л. Мудрак та інші.

У Міжнародному виставковому центрі в Києві з ініціативи „Ради земляцтв областей та регіонів України” та за підтримки громадської платформи „Волонтерська сотня” відбувся благодійний ярмарок „Коло життя”. Земляцтва привезли на ярмарок національний одяг, рукоділля, прикраси і літературу. Також під час заходу відбувся аукціон, серед лотів – нагороди українських спортсменів-олімпійців, гітара з автографами С. Вакарчука й інших учасників гурту „Океану Ельзи”, одяг музикантів з гуртів „ТіК” і „Мандри” тощо.

У Національному центрі народної культури „Музеї Івана Гончара” працювала добродійна виставка-продаж творів іконопису українських майстрів – Р. Селівачова, Н. Волобуєвої, С. Атлантової та О. Клименка.

У Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Кобринського в Івано-Франківську відбулася мистецька акція „Діалоги в просторі і часі”, а в її рамках – аукціон. Вісімнадцятеро митців представили понад сімдесят робіт образотворчого та декоративно-вжиткового мистецтва, художні світлини. Різні авторські техніки, бачення світу й себе в ньому сформували різнопланову експозицію, в якій поєдналися роботи митців М. Базак, В. Андрушка, М. Ясінського, Я. Проціва, Н. Гронської, О. Зотової, К. Каркадим, В. Бартенева, Б. Боднарука, М. Семеняка, Г. Вінтоняк, В. Дідорака, подружжя Н. та Р. Захарчуків.

4 жовтня у Знам’янці Кіровоградської області відбувся фестиваль „Коло друзів”. Організаторами заходу виступили Регіональний благодійний фонд „Відкрита Україна” та Спілка вірмен України в Кіровоградській області. Мета фестивалю – вшанування пам’яті В. Голого, бійця 42-го батальйону територіальної оборони, та збір коштів для його родини. У програмі фестивалю – участь у різних конкурсах, вікторинах, виконання пісень юними артистами, презентація виставкового проекту кіровоградського музею „Герої не вмирають!” (фотороботи із зображенням миттєвостей професійної діяльності, військової служби та сімейні світлини В. Голого), а також продовження започаткованої ще у березні 2014 року акції обласного художнього музею „Україна єдина!” (фотографування із плакатами патріотичного спрямування).

У Чернігові, у виставковій залі обласного осередку Національної спілки художників України, проходив „тихий аукціон”. Свої полотна заради благодійної мети зібрали та представили як лоти місцеві митці. Ініціатори цього заходу – обласний осередок Національної спілки художників України, Чернігівська торгово-промислова палата та „Самооборона Чернігівщини”.

На благодійному концерті „Герої не вмирають...” в Чернігівському обласному академічному українському музично-драматичному театрі ім. Т. Г. Шевченка виступили заслужена артистка України Ж. Боднарук, військово-музичний оркестр, шоу-балет „Ярмарок”, танцювальний центр „Інсайд” та інші колективи.

Музей „Жовківський замок”, відділ Львівської національної галереї мистецтв імені Бориса Возницького, оголосив про відкриття 28 жовтня на його базі платформи допомоги воїнам на Сході України. Відтак, оголошено безстрокову акцію збору грошей для війська: у музеї можна було купити наукові та художні видання, картини, інші речі, та допомогти воїнам благодійним внеском.

14 жовтня, у день Покрови Пресвятої Богородиці, в рамках благодійного концерту-телемарафону „Героям слава”, у дзеркальній залі Львівської опери відбувся аукціон найкращих робіт понад двадцяти львівських майстрів: художників, скульпторів, майстрів декоративного мистецтва, таких як М. Демцю, О. Крохмалюк, І. Гавришкевич, І. Крислач та інші. Зібрані на аукціоні кошти передадуть на друк першої української фронтової газети „Честь Вітчизни”. Того ж дня на сцені Львівської опери зірки української естради давали благодійний концерт „Героям слава”, в якому взяли участь: О. Білозір, В. Павлік, „Сестри Тельнюк”, І. Федішин та ін.

У Національному академічному драматичному театрі ім. М. Заньковецької у Львові показано благодійну виставу „У. Б. Н. (Український буржуазний націоналіст)” на користь українських військовиків.

Благодійний аукціон-ярмарок, до якого долучилися понад 30 шкіл Львова, а також Центри дитячої творчості, 17 жовтня проходив на подвір'ї Першого українського театру для дітей та юнацтва у Львові. Актори віддали на ярмарок свої твори: картини, медалі тощо. А школярі принесли власний hand-made. Зібрані кошти передадуть на лікування військових, які нині перебувають у Львівському військовому госпіталі.

„Блюз за Україну” – під такою назвою у Дніпропетровську пройшов благодійний фестиваль, участь в якому взяли місцеві музичні колективи, що грають у стилі блюз, рок, джаз, фолк.

Дніпропетровськ також став наступним містом, в якому 18 жовтня в академічному театрі російської драми імені М. Горького відбувся виступ О. Скрипки. Благодійний тур музиканта розпочався з Києва та продовжився у Харкові і Дніпропетровську.

6 жовтня у великому залі Харківського академічного театру опери та балету ім. М. Лисенка фолк та джаз колективи Харкова зіграли благодійний концерт на підтримку української армії „Музиканти за МИР”. Взяти участь у концерті зголосилися камерний оркестр „Імпульс”, студентський джаз-клуб Харківського національного університету мистецтв ім. Котляревського, фольклорний гурт „Стежка”.

Благодійна акція „Борімося – переможемо! Нам Бог помагає” відбулася у Харківському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президентові України за ініціативи культурно-мистецької формації „Буриме” та за підтримки Харківської обласної

державної адміністрації та благодійного фонду „Ренесанс”. Під час її проведення було представлено 20 робіт відомих українських художників і книгу-альбом „Блаженні очі, що бачать”.

18–19 жовтня в Одесі пройшов другий благодійний арт-фестиваль „УкрОп”, який об’єднав художників, музикантів, поетів і співаків з Ізмаїла, Києва, Одеси. Одесити мали змогу подивитися виставку картин на українську тематику, придбати сувеніри на ярмарку, послухати концерт тощо.

У Краматорську Донецької області відбувся концерт для особового складу добровольчих батальйонів „Батьківщина” та „Рух опору”. Перед бійцями виступили заслужена артистка України Т. Піскарьова, лідер гурту „Mad Heads” В. Красноокий, співаки С. Тарабарова, І. Ганзера, Ю. Годо, хореограф А. Капінш. Влаштували акцію благодійні організації „Назустріч мрії”, „Соціальний захист” та „Погляд” разом із благодійним фондом „Рух опору”.

До 200-річчя від дня народження Т. Шевченка

11 жовтня у м. Сватове Луганської області вже вшосте пройшов патріотичний фестиваль поезії, присвячений Кобзарю – Свистунівський фестиваль. Головне дійство відбувалося в Народному Домі „Сватова – Лучка”. На сцену вийшли учасники Євромайдану, а також бійці добровольчих батальйонів, воїни Збройних Сил України. Для них молодь читала вірші, а журі визначило переможців у номінаціях: „Соціально-політичні мотиви”, „Ліричні мотиви”, „Твори, присвячені Т. Шевченку та Україні”.

42 полотна всесвітньо відомого художника І. Марчука увійшли до видання „Шевченкіана Івана Марчука”, що побачило світ у тернопільському видавництві „Терно-граф” за сприяння ректора Тернопільського національного економічного університету А. Крисоватого.

Найбільший портрет Т. Шевченка з’явився у Харкові, на фасаді одного із житлових будинків. Він став другим проектом харківських митців, який внесено до Національного реєстру рекордів України. Зобразили Кобзаря у зрілому віці ” з відомої роботи художника І. Крамського художники творчої групи „Kailas-V”.

У селі Березоточа Лубенського району Полтавського області відкрито пам’ятник Т. Шевченку. Його подарував землякам заслужений архітектор України В. Дмитренко. За його активного сприяння та за фінансової підтримки меценатів у центрі села спорудили високу стелу з барельєфом поета.

Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Гончара 14 жовтня провела турнір знавців життя та творчості Т. Шевченка. Учасники – студенти четвертого курсу факультету філології та журналістики Херсонського державного університету.

Література

20 жовтня у Києві, у Національному академічному драматичному театрі ім. І. Франка, стартував Міжнародний поетичний фестиваль „Terra poetica”, засновником якого виступила поетеса Л. Мудрак. Поетичні читання, в яких брали участь автори з 13 країн, відбувалися також у Рівному, Острозі та Житомирі. На заході був присутній міністр культури України Є. Нищук. Переможця фестивалю визначали журі та глядачі смс-голосуванням.

В Івано-Франківську та Коломиї письменник і видавець В. Карп'юк та обласна організація Національної спілки письменників України організували і провели VI Літературний фестиваль „Покрова” ім. Т. Мельничука. У літературних читаннях взяли участь письменники з Києва та Прикарпаття: лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка В. Герасим'юк, письменниця і перекладач Д. Матіяш, івано-франківський письменник С. Процюк та інші.

У с. Малі Канівці Чернобаївського району Черкаської області за ініціативи односельця, народного депутата України М. Томенка відбулося вшанування земляка, поета, літературознавця, перекладача М. Драй-Хмари з нагоди 125-річчя з дня його народження. За сприяння очолюваного М. Томенком фонду „Рідна країна” на в'їзді в Малі Канівці відкрито стелу з написом: „Малі Канівці. Батьківщина відомого поета М. Драй-Хмари” із зазначенням дати народження і смерті.

28 жовтня було відзначено 70-річчя звільнення України від німецько-фашистських загарбників. Зокрема, у Києві проходила Міжнародна наукова конференція „Боротьба за Україну в 1943–1944 роках: влада, збройні сили, суспільство”, яку 24 жовтня до зазначеної дати провели Інститут історії Національної академії наук України, Меморіальний комплекс „Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.” та Національний університет оборони України ім. І. Черняховського.

З цієї ж нагоди різноманітні заходи було організовано у містах України. Зокрема, урочистості – у приміщені Харківського академічного театру музичної комедії; кінофестиваль, присвячений знаменній даті, – Черкаському обласному краєзнавчому музеї; історичну годину „Дзвони пам'яті” – у Волинському краєзнавчому музеї; експозицію „Навічно в пам'яті” – у Кіровоградському обласному художньому музеї тощо.

Указом Президента України № 818/2014 від 21 жовтня 2014 року відзначено державними нагородами працівників культурних індустрій. Зокрема, присвоєно почесні звання: „Народний артист України” – акторові Київського академічного театру драми та комедії на лівому березі Дніпра Л. Сомову

та артистці-вокалістці хору Івано-Франківського національного академічного Гуцульського ансамблю пісні і танцю „Гуцулія” І. Фуштений; „Заслужений артист України” – артистці-вокалістці Національної філармонії України Я. Кривошеєвій, диригентові Івано-Франківського національного академічного Гуцульського ансамблю пісні і танцю „Гуцулія” В. Курцебі, солістці Національного академічного театру опери та балету України імені Т. Г. Шевченка З. Рожок, артистці балету Івано-Франківського національного академічного Гуцульського ансамблю пісні і танцю „Гуцулія” Н. Розгоній; „Заслужений діяч мистецтв України” – професорові кафедри Львівської національної академії мистецтв Я. Кравченку; директорові Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв С. Мартинюку; кінооператорові-постановнику товариства „Фільмотехнік” – С. Михальчуку; завідувачеві кафедри Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського – Т. Рошиній; „Заслужений працівник культури України – голові Івано-Франківської організації Національної спілки письменників України Є. Барану.

15 жовтня у Львові за участю культурних, громадських діячів та представників засобів масової інформації проходив круглий стіл «Формат – „Українська культура не в форматі...»», метою якого було розпочати тривалу всеукраїнську дискусію інтелігенції, молоді щодо формування місії української культури, вироблення її стратегічної концепції та духовно-інформаційної політики, ресурсів та інструментів для досягнення довгострокових загальнонаціональних цілей, програмування і втілення інноваційних і креативних технологій, творення нових моделей майбутнього та пропонування світові власних дій і викликів.

МУЗИКА

До 25 жовтня у столиці продовжував свою роботу XXV Міжнародний фестиваль „Київ Музик Фест”, який представив понад 150 творів композиторів із 14 країн. З них більш ніж 120 творів українських композиторів. У форумі взяли участь провідні виконавські колективи не лише Києва, а й із усієї України: свою майстерність продемонстрували 6 оркестрів, 11 хорів і 7 ансамблів різних складів, а також численні солісти. Загальна кількість концертів цього разу перевищила 20.

У Харкові до 18 жовтня проходили концерти XXI Міжнародного музичного фестивалю „Харківські асамблеї”, який цьогогоріч було присвячено творчості Л. ван Бетховена. Упродовж трьох тижнів фестивалю, який зібрав більше ста музикантів з України та із-за кордону, прозвучала вся палітра музики видатного композитора – для фортепіано, струнних, духових інструментів, його вокальні, камерні, ансамблеві, симфонічні твори. Вперше у фестивалі взяла участь Харківська дитяча музична школа ім. Бетховена і Харківська дитяча філармонія.

12 жовтня у Львові концертом «Музичні меридіани „Контрастної” України: Крим-Донецьк-Харків-Київ-Львів» завершився XX Міжнародний фестиваль сучасної музики „Контрасти”. Загалом у рамках ювілейного фестивалю відбулося 20 різноманітних культурних заходів.

24 жовтня у Києві, в Центральному будинку офіцерів Збройних Сил України, відбулося відкриття Фестивалю-конкурсу військово-патріотичної пісні „Озброєні Музою”. Його започаткували благодійний фонд Тетяни Логуш „Мистецька скарбниця” спільно з Міністерством оборони України, Міністерством культури України та Всеукраїнською організацією „Дитинство”. До організації і проведення фестивалю на волонтерських засадах долучилися й студенти Інституту української філології та літературної творчості ім. Андрія Малишка. Фестиваль розпочався концертом за участю українських, а також закордонних виконавців та колективів. Зокрема, перед глядачами виступили: Національний президентський оркестр, заслужений Ансамбль пісні і танцю Збройних Сил України, А. Матвійчук, Брати Капранови, Т. Піскарьова, вокальний дует заслужених артисток України Лесі та Галі Тельнюк, гурти „Kozak System”, „Рутенія”, „Українські Барви”, „Полікарп”, „Mad Heads”, „Тарута” й інші. На фестивалі працювали волонтери з Донбасу, котрі приймали благодійні внески для потреб наших військових у зоні АТО. Низка відбірних турів завершиться заключним гала-концертом у Національному палаці мистецтв „Україна” із відкритим sms голосуванням глядачів, де буде визначено переможця.

29 жовтня у Києві, на сцені Національного палацу мистецтв „Україна”, а 31 жовтня в Одесі відбувся прем'єрний показ балетної вистави „Великий Гетсбі”. Це перший український балетний проект високого міжнародного рівня, лібрето якого створювалося за мотивами однойменного роману американського письменника Ф. Фіцджеральда. У виставі задіяні не лише українські та російські артисти, а й танцівники всесвітньо відомої американської трупи „Complexions Contemporary Ballet”. А постановку здійснив відомий американський хореограф Д. Роден. Головну роль Джея Гетсбі у виставі виконав зірка світового балету Д. Матвієнко. У цьому проекті він виступив не лише як танцівник, а й як арт-директор.

29 жовтня в Києві стартував культурно-просвітницький проект „Нова філармонія”. Його організатором став найбільший в Україні музичний інформаційний ресурс, присвячений класичній музиці, – Національний портал академічної музики „Music-Review Ukraine” за підтримки Фонду сприяння розвитку мистецтв. Проект пропонує інноваційний підхід до популяризації мистецтва класичної музики і спрямований на розвиток нового європейського формату музичної культури в Україні. Головну мету своєї діяльності організатори „Нової філармонії” вбачають у підтримці талантів України і у формуванні нової генерації слухачів класичної музики через їхнє залучення до світової та українсь-

кої музичної спадщини. Перший концертний сезон проекту відкрив визнаний в Україні і світі Київський квартет саксофоністів, який підготував програму разом з джазовими музикантами.

6 жовтня виповнилося 90 років відомому хоровому диригенту, Герою України Л. Венедиктову. 10 жовтня глядачі побачили „дітище” Л. Венедиктова – „Бал-маскарад” Дж. Верді. Це одна зі 140 вистав, здійснених ним на київській сцені.

У Національній музичній академії України ім. П. І. Чайковського відбувся творчий вечір українського композитора, диригента і баяніста В. Рунчака, на якому прозвучали його нові твори.

30 жовтня у Національному палаці мистецтв „Україна” відбувся концерт Н. Могилевської у рамках всеукраїнського туру „Дякую, мамо”.

11–12 жовтня у Полтаві проходив II відкритий регіональний фестиваль духовної музики „Небесні перевесла”. Духовні пісні виконували хористи заслуженого ансамблю пісні і танцю України „Лтава” ім. В. Міщенка, народний вокальний ансамбль „Тисяча років музики”, вокальний ансамбль „Фантазія” Київської дитячої музичної школи № 33 та ін.

Кіровоградська обласна філармонія відзначила своє 75-річчя. До визначної події ювіляри, їхні гості та друзі приготували трьохгодинний гала-концерт „Україна в моєму серці”. Працівників закладу вітали колеги та вдячні глядачі.

75-й сезон Тернопільської обласної філармонії відкрив з аншлагом концертом-реквіємом Черкаський народний хор.

Незрячі співаки з різних міст України разом із професійними музикантами гастролювали в Рівному та Чернігові в рамках Всеукраїнського інтегрованого творчого проекту „Відчинилося життя”. Такий проект було створено кілька років тому, аби змінити в суспільстві сприйняття людей з особливими потребами. Проект підтримали управління культури Львівської ОДА та Львівської міської ради, Міністерство культури України, департамент соціального захисту Львівської ОДА, ротарі клуб „Львів-Леополіс”.

ТЕАТР

У Києві під патронатом Міністерства культури України та за підтримки з боку керівництва Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка – його генерального директора М. Захаревича та художнього керівника С. Мойсеєва – пройшов XI Міжнародний театральний фестиваль жіночих монодрам „Марія”. Захід зібрав акторів, режисерів, театральних критиків, істориків літератури та загалом багатьох представників культури. В програмі фестивалю: вистави акторів з Європи, виставки, круглий стіл „Діалог культур”, міжнародна науково-мистецька конференція „Магія Акторства”. Від України було показано виставу „Момент кохання” (інсценізація Т. Жирка за творами

В. Винниченка). Її зіграв міністр культури України Є. Нищук. А художній керівник фестивалю, народна артистка України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка Л. Кадирова вже вкотре зіграла у виставі „Стара жінка висиджує” Т. Ружеви́ча.

З 19 жовтня у Києві під патронатом Міністерства культури України, Єврейського форуму України, Єврейського фонду України та Центру національних культур проходив XVII Міжнародний театральний фестиваль „Мандруючі зірки”, присвячений творчості єврейського письменника Шолом-Алейхема. Лауреатом фестивалю, зокрема, став Київський академічний обласний музично-драматичний театр ім. П. Саксаганського. Дев’ятнадцятого жовтня йому випала честь закрити у Центральному Будинку Офіцерів.

17–20 жовтня столиця приймала учасників III Міжнародного театрального фестивалю „Документ”, єдиного фестивалю в Україні, присвяченого документальному методу в сучасному театрі. Тема цьогорічного фестивалю – кордони та відстані. Події, що висвітлювалися в п’єсах та постановках, були тісно пов’язані з останніми подіями в Україні та на її кордонах.

До 5 жовтня у Львові проходив Міжнародний театральний фестиваль „Золотий Лев”. У зв’язку із трагічними подіями в Україні директор фестивалю, художній керівник Львівського театру „Воскресіння” Я. Федоришин цьогоріч скасував карнавальне дійство. Загалом у „Золотому Леві” взяли участь 8 колективів. Не вдалося зібрати на фестиваль акторів луганських театрів. Половина виручених коштів піде на підтримку армії. Було представлено прем’єру Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка, під назвою „Квітка будяк” Н. Ворожбит за мотивами твору М. Куліша „Маклена Граса”. Також у рамках заходу у галереї „Дзига” експонувалися виставки київських художників А. Александрович-Дочевського та А. Твердого „Передчуття революції”.

З 26 вересня по 2 жовтня в Києві проходив III Фестиваль молоді української режисури імені Леся Курбаса, який цьогоріч проводила громадська організація „Театральна платформа” за підтримки фонду „Розвиток України” та партнерської допомоги Київського академічного Молодого театру і особисто його художнього керівника А. Білоуса. На різних театральних майданчиках Києва та Черкас глядачі переглянули 12 вистав з Києва, Черкас, Львова, Івано-Франківська, Дніпропетровська, Харкова. Особливістю цьогорічного форуму стала „Школа професійного глядача” – після закінчення дійства відбувалось обговорення кожної вистави, лекції та майстер-класи.

З 24 по 28 вересня у Харкові проходив щорічний XI Фестиваль недержавних професійних театрів „Курбалесія”. В конкурсну програму фестивалю традиційно увійшли найбільш цікаві прем’єрні вистави харківських театрів. Гостем цьогорічного фестивалю став Полтавський академічний обласний театр ляльок,

який і відкрив захід своєю виставою „Портрет з годинником, що літає” за мотивами автобіографічної книги М. Шагал „Моє життя”.

З 3 по 12 жовтня на базі Миколаївського російського драматичного театру проходив 8-й театральний фестиваль Міжнародного Чорноморського клубу „Номо Ludens” („Людина грає”), присвячений 200-річчю від дня народження Т. Шевченка. В рамках конкурсного перегляду свої вистави показали колективи з Києва, Кіровограда, Полтави, Кривого Рога, Дніпропетровська, Черкас, Хмельницького та Миколаєва. За підсумками конкурсної програми нагорода за кращий спектакль дісталася Черкаському академічному обласному українському музично-драматичному театру ім. Т. Шевченка за постановку „Великий льох” О. Дзекуна. Частина коштів від продажу квитків була направлена на підтримку громадян, які були евакуйовані з Донецької та Луганської областей України.

Національний академічний театр російської драми ім. Лесі Українки запросив на прем'єру вистави „Потрібен брехун!” за однойменною п'єсою Д. Псафаса, а Київський академічний драматичний театр на Подолі – „Портрет планети” за однойменною п'єсою Ф. Дюрренматта.

У театрах України відбулися прем'єри вистав: у Національному академічному українському драматичному театрі ім. М. Заньковецької у Львові – „Король стрільців або Муза в офсайді” І. Керницького; у Дніпродзержинському академічному музично-драматичному театрі ім. Лесі Українки – „Метод Гренхольма” за п'єсою Ж. Гальсерана; у Сумському обласному академічному драми та музичної комедії імені М. Щепкіна – „Ніч під Івана Купала” за твором М. Старицького.

У Дніпропетровську, на сцені академічного театру російської драми ім. М. Горького, з аншлагом відбувся показ гастрольної вистави „Будьте як вдома” за участю народної артистки України, Героя України А. Роговцевої.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

У виставкових залах Центрального будинку художника відкрилась „Щорічна всеукраїнська художня виставка, приурочена до Дня художника”. В експозиції виставки було представлено різні види образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва художників з усіх регіонів України, включаючи Крим.

В Інституті проблем сучасного мистецтва відкрився колективний арт-проект „Теорія вірогідності” в рамках VII Всеукраїнської платформи „Новітні спрямування”. Понад 30 сучасних художників з Одеси, Харкова, Києва, Львова, серед яких – А. Волокітін, О. Тістол, В. Цаголов, О. Ройтбурд, М. Вайда та інші, представили свої варіанти інтерпретації найсвіжіших подій сьогодення,

спробували дослідити ті глибинні суспільні зміни, що відбуваються тепер та визначатимуть наше майбутнє. Проект триває до 16 листопада.

З нагоди Європейського дня благодійних фондів у столичному парку ім. Т. Шевченка працювала фотовиставка „Благодійність крізь призму об’єктива”. На ній було представлено кращі роботи однойменного фотоконкурсу, на яких зображені благодійні проекти у різних сферах життя суспільства. Захід організовано Українським форумом благодійників і благодійною фундацією „Відкриті серця України” за підтримки Київської міськдержадміністрації. Визнання та подяки від керівництва міста отримали 10 благодійних фондів, з якими тісно співпрацює столична влада: „Фонд „Асперн”, „Партнерство „Кожній дитині”, „Батьківська турбота”, „Місто щасливих дітей”, „Наші діти”, „Фудбенк”, „Українська фундація громадського здоров’я”, „Запорука”, „Відкриті серця України”, „Карітас України”.

Також у Києві експонувалися виставки: у Національному художньому музеї України – графіки П. Макова „Paradiso Perduto” (в перекладі „Втрачений рай”), інсталяцій В. Кауфмана „Свобода”; у Національному музеї Тараса Шевченка – робіт В. Казаневського „Трійця: природа, сім’я, соціум”, творів О. Манюка; у Київському музеї російського мистецтва – робіт В. Шерешевського до його 50-річчя, робіт заслуженого художника України, лауреата мистецької премії „Київ” ім. С. Шишка у галузі образотворчого мистецтва О. Ольхова; у Музеї гетьманства – живопису О. Тарасенко та В. Тарасенка „Неприбрані дУМки”; у Центрі української культури і мистецтва – графіки та живопису К. Білетіної „Душа українського одягу”; у „ПінчукАртЦентр” – робіт 21 претендента на здобуття міжнародної премії для молодих митців „Future Generation Art Prize”, а також 4 патронатів премії; **у галереях:** „Мануфактура” – живопису заслуженого художника України Л. Заборовського „Барви України”; „AVS-art” – робіт А. Гуренка „Сновидіння. Вибране”; „Триптих Арт” – пейзажів О. Аполлонова „Пленери різних років”; „Я Галерея” – робіт О. Короля „Мінотавр-квест”.

У містах України було розгорнуто виставки: у Полтаві – картин заслуженого художника України С. Гнойового з нагоди його 60-річчя; у Львові – живопису Н. Сіми та В. Павлишина, робіт В. Проців, живопису Н. Босої „На хмарах”, робіт В. Бажая „Рефрижератор”; у Харкові – живопису В. Суворової „Передзвони моєї душі”, робіт Т. Чебаник, В. Близнюченко, К. Коваленко „Метрополітен”; у Кіровограді – витинанки та декоративного розпису О. Коломієць і Н. Попової „Окрилені творчістю”; у Дніпродзержинську – робіт А. Фурлета; у Харкові – скульптури О. Фролова „Вартість часу”; у Дніпропетровську – робіт С. Селезньова та О. Одинець.

На Рівненщині започатковано галерею зображень місцевих храмів, ініціатором створення якої став архієпископ Рівненський і Острозький Іларіон. Першим експонатом колекції стало зображення Млинівського Свято-

Михайлівського собору. Автор твору – місцева художниця-іконописець Н. Августін. Свою роботу вона приурочила до 20-річчя цього ще зовсім молодого храму, а надалі планує відтворити на картинах усі старовинні церкви району.

У жовтні у містах і селах було відкрито пам'ятники: героям „Небесної сотні” – у Голосіївському районі столиці; „Борцям за єдність і незалежність України” – в райцентрі Чуднів Житомирської області; **пам'ятні знаки:** польському письменнику і вченому Я. Потоцькому – в с. Уладівка Літинського району на Вінниччині; бійцям, які загинули за незалежність України, – у Херсоні; **меморіальні дошки:** Е.-Р. фон Траутфеттеру та Й.-Г. фон Гохгуту – особам, які посідають визначне місце в історії Імператорського університету Св. Володимира (тепер Київський національний університет імені Тараса Шевченка) – у Києві, на адміністративній будівлі Ботанічного саду ім. академіка Олександра Фоміна; скульптору Л. Позену роботи митців Є. Путрі та О. Соболевського – у Полтаві; мистецтвознавцю П. Жолтовському – у Мислятині Ізяславського району Хмельницької області; київському шляхтичу, учаснику повстання М. Глинського 1507 року О. Дашкевичу (подію приурочили до свята Покрови Пресвятої Богородиці і Дня українського козацтва) – у Житомирі; одному з представників народного живопису Г. Ксьонзу до 140-річчя від дня його народження – у селі Токарі Лохвицького району Полтавської області; герою „Небесної сотні” Р. Гурику, а також всім студентам та викладачам, які у різні періоди загинули, виборюючи незалежність України (автор – В. Кіндрачук, викладач кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв університету) – у Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника в Івано-Франківську; українському живописцю Г. Головкову (автор рельєфного зображення – скульптор О. Коваль) – в Одесі.

КІНОМИСТЕЦТВО

25 жовтня у Києві стартував 44-й Міжнародний київський кінофестиваль „Молодість”, який триватиме до 2 листопада. Переможця у змаганні повнометражних фільмів назвуть 1-го листопада. У цій конкурсній категорії буде представлено 12 стрічок, зокрема картину українського режисера В. Трофименко „Брати. Остання сповідь”. Всього до цього річної програми фестивалю включено понад 220 фільмів з 47 країн.

10-12 жовтня у столичному Будинку кіно проходив XII фестиваль православного кіно „Покров”. Цього року захід присвятили митрополиту Володимиру. Конкурсна програма фестивалю складалася із 49 робіт (анімаційне, ігрове, документальне та короткометражне кіно). В рамках кінофоруму відбулася демонстрація фільму „Блаженніший Володимир” Д. Сирих (Україна), а також відбувся круглий стіл „Місія Церкви в українському суспільстві”. Режисерові

С. Андрієнку за документальний фільм „Птаха без крил” вручено Премію Фонду пам'яті Блаженнішого Митрополита Володимира.

3–5 жовтня у Києві тривав міні-кінофестиваль „Європейський експрес”. Відмінність цьогорічного фестивалю полягала у відсутності конкурсів і призів. Це був благодійний фестиваль-акція під гаслом: „Допоможемо тим, хто потребує допомоги”. Метою фестивалю був збір коштів для поранених військових АТО. У програмі „Європейського експресу”: показ відреставрованої копії фільму „Сумка дипкур'єра” (1927), присвячений 120-річчю від дня народження О. Довженка, цикл „Українська документалістика 1980-х. Критична школа”, ігрові, короткометражні та документальні стрічки молодих українських режисерів, фільми-лауреати міжнародних кінофестивалів.

8–9 жовтня у Будинку кіно представили свій творчий звіт молоді українські режисери – мистецьке об'єднання молодих українських кінематографістів „Вільні”, до якого входять цьогорічні випускники Інституту екранних мистецтв Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І. Карпенка-Карого (майстерня В. Вітра). В 11 фільмах було представлено широку палітру жанрових рішень: від психологічного трилера – до легкої комедії, а також фільми, присвячені 200-річчю Т. Шевченка і документальна стрічка, знята на столичному майдані Незалежності протягом 2013–2014 років.

У Центральному будинку офіцерів Збройних сил України відбувся прем'єрний показ документальної стрічки „Хроніка Української повстанської армії. 1942–1954” (режисер Т. Химич, наукові консультанти – доктор історичних наук І. Патриляк та кандидат історичних наук О. Пагіря). Організували захід Український інститут національної пам'яті, Міністерство оборони та галузевий державний архів Служби безпеки України.

З 23 до 28 жовтня у Львові проходив „Тиждень українського кіно на підтримку Олега Сенцова”. Організатори: Державне агентство України з питань кіно та Національний центр Олександра Довженка.

20 жовтня у Тернополі пройшов допрем'єрний показ фільму „Поводир, або Квіти мають очі” режисера О. Саніна, яку зняла кінокомпанія PRONTO FILM на замовлення Державного агентства України з питань кіно. Під час показу цієї стрічки відбулася презентація інноваційної для України технології тифлокоментування фільму для незрячих глядачів. Всеукраїнський допрем'єрний тур охопить 19 міст. Національна прем'єра фільму відбудеться 19 листопада.

З 9 по 21 жовтня у містах України відбулися прем'єрні покази документального фільму українського режисера В. Тихого „Наша Надія”, присвяченого відомій льотчиці Н. Савченко.

На Національній кіностудії художніх фільмів ім. Олександра Довженка до свята Покрови Пресвятої Богородиці відкрили міжконфесійну капличку – подарунок Національного парку „Гуцульщина”. Символічно стіни каплички

прикрашають зображення легенд українського кіно – С. Параджанова, І. Миколайчука та інших. Освятити капличку запросили священників трьох конфесій – Української православної церкви Київського патріархату, Української автокефальної православної церкви та Української греко-католицької церкви.

МУЗЕЙНА СПРАВА

9 жовтня в лекторії (корпус № 25) Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника відбулися круглий стіл і презентація Національного проекту „Всесвітня спадщина ЮНЕСКО в руках молоді: знати, зберігати, діяти”. Ініціаторами згаданого проекту виступили Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник, Київська Мала академія наук учнівської молоді та Університет економіки та права „КРОК”.

15 жовтня у Національному художньому музеї України відбулося відкриття першого спільного проекту у створенні Музею Свободи/Музею Майдану, який не лише зберігав би артефакти новітньої історії країни, а й допоміг розібратися, що таке свобода і для чого вона потрібна. Свої зусилля для цього об'єднали музейні працівники, громадські активісти, експерти та небайдужі українці. Наразі проект складається з трьох частин. Перша пропонує відвідувачам замислитися: на першому поверсі кожен може написати своє розуміння свободи на стікері і наклеїти його на дзеркало. Наштовхнути на думки покликані об'єкти „простору взаємодії”: елементи бруківки, шини, ключі. Друга частина – інсталяції-роздуми на тему свободи українського художника та перформансиста В. Кауфмана, який закодував своє розуміння у 3 залах, використавши і справжні артефакти Майдану. Третя частина включає в себе дискусійну програму: лекції, зустрічі, обговорення, показ фільмів тощо. Проект триватиме до 30 листопада.

До 27 жовтня у Національному музеї Тараса Шевченка експонувалася виставка картин народного художника України М. Примаченко. Спадщина художниці налічує близько 5 тис. робіт, але більшість із них знаходиться у приватних колекціях. Саме це й спонукало організувати виставку такого формату, адже представлені картини знаходяться у приватних колекціонерів і дуже рідко виставляються. Співорганізатор виставки – колекціонер та директор видавництва „Софія-А” М. Мельник. Загалом на виставці було представлено більше 40 полотен у 3 залах. Майже всі вони належать трьом колекціонерам: М. Кучірку, М. Мельнику і П. Багрію, а ще 3 роботи зберігаються власне у Національному музеї Тараса Шевченка.

У галереї „Хлібня” Національного заповідника „Софія Київська” працювала виставка митців українського наївного мистецтва. У 5 залах було зібрано роботи П. Ярмоленка, Я. Ющенка, М. Примаченко, К. Білокур, І. Лисенка,

Г. Малявіна та багатьох інших. Це перша арт-подія проекту „Український наїв ХХ століття”, покликаною представити творчість українських художників-непрофесіоналів. Назвою експозиції послужила цитата Л. Арагона про Матісса – ці художники, як і французький митець, „зберегли сонце для молоді в темні часи”.

В експозиції «„Від „Апостола” Івана Федорова до „Кобзаря” Тараса Шевченка. Наукова реставрація», розміщеній у Національному музеї літератури України та приуроченій до 440-річчя книгодрукування в Україні, 200-річчя від дня народження Т. Шевченка і Дня української писемності та мови – відреставровані фахівцями Національного науково-дослідного реставраційного центру України стародруки та рідкісні видання 1574–1860 років.

У цьому ж приміщенні з колекції Київського літературно-меморіального музею-квартири М. Бажана з нагоди 110-річчя від дня народження українського письменника, філософа, громадського діяча, перекладача і поета було розгорнуто виставку „І все життя у творчості й красі...”, яка зосереджувалася саме на міжнародному аспекті життя і творчості М. Бажана.

У Національному музеї ім. Богдана і Варвари Ханенків у рамках проекту „Європейський вимір” відкрито виставку „Скарби баронів де Шодуар”, яка представила художнє зібрання Житомирського обласного краєзнавчого музею: вибрані твори старих європейських майстрів з колекції родини де Шодуар, аристократичного роду Ілінських та живопис церков Волині, які тривалий час не показували широкій публіці.

З нагоди 23-ї річниці незалежності Азербайджанської Республіки у Національному музеї ім. Богдана і Варвари Ханенків експонувалася виставка раритетних килимів ХVIII – початку ХХ століття. До колекції увійшли 11 килимів головних північних шкіл азербайджанського ткацтва.

До 100-річчя початку Першої світової війни в Музеї історії Києва відбулося відкриття інтерактивно-мультимедійної виставки „Київ 1914: мир/війна”. За допомогою артефактів, світлин і документів вона занурювала в атмосферу довоєнного та воєнного Києва. Матеріали, а це понад 400 експонатів, зібрали з 11 столичних музеїв, серед яких Музей історії Києва, музей Шереметьєвих, Національний художній музей, Центральний державний історичний архів та інші. Тематично масштабну виставку, що зайняла весь 3-й поверх музею, було поділено на 2 блоки: мирний час та воєнний. Доповнювали експозицію мультимедійні екрани (зокрема показували німе кіно тих часів) та сенсорні панелі з картами і допоміжною інформацією.

До 27 жовтня у Музеї історії Києва експонувалася виставка „90 років історії Київського експериментального кераміко-художнього заводу”. У цехах одного з найвідоміших галузевих підприємств України та колишнього СРСР працювали кращі українські художники і скульптори. Організатор заходу

О. Цапенко – один з колишніх акціонерів, представник однієї з найвідоміших династій художників-технологів підприємства. Особливістю виставки було те, що на ній вперше були представлені предмети з приватних колекцій, які ніколи раніше не експонувалися. Також відвідувачі мали змогу ознайомитися з архівними документами, відеоматеріалами, які розповідали про етапи творчого шляху колективу заводу, та світлинами, що зафіксували історичні миттєвості. До експозиції увійшли скульптурні роботи головного художника заводу В. Щербини.

Основою експозиції „Обереги музичної Харківщини” у приміщенні одноїменної галереї, яку надав Харківський університет повітряних сил ім. І. Кожедуба, стали раритети знаменитостей, чие життя пов’язане з Харковом, які понад півсторіччя збирає харківський колекціонер і музикознавець Ю. Щербінін. Серед них – концертна сукня і туфлі оперної прима Є. Мірошніченко, клавіша від рояля П. Чайковського, диригентська паличка І. Слатіна, особисті речі видатного українського композитора Я. Степового. Ці та багато інших із 600 різноманітних експонатів стали основою експозиції майбутнього музею музичної культури першої столиці України. Його засновником і організатором виступив Ю. Щербінін.

У конференц-залі Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України у рамках проекту „Мистецькі зустрічі в архіві-музеї” 28 жовтня відбулася урочиста презентація особистого фонду В. Загорцева. Передача дружиною композитора до ЦДАМЛМ цього фонду (нотні автографи, афіші, фотографії, листи) – один із низки ювілейних заходів до 70-річчя від дня народження В. Загорцева.

У цьому ж музеї працювала документальна виставка, присвячена 120-річчю від дня народження видатного українського композитора, диригента, педагога Б. Лятошинського (1894–1968).

12 жовтня, у день художника, в Полтавському літературно-меморіальному музеї І. Котляревського до 245-річчя від дня народження українського письменника, поета і драматурга відбулася передача гравюри із зображенням класика української літератури, яку виконав на металі близько 50 років тому відомий художник-графік І. Філонов (1917–1983). Після смерті художника оригінал зник, і лише недавно був знайдений у приватній колекції картин одного столичного бізнесмена. Картину в колекціонера викупили керівник Київської студії мистецьких ініціатив О. Михайленко та його однодумці з Полтави, представники приватної фірми „Технікс”. Власник гравюри, що має історичну і культурну цінність, погодився продати експонат музеєві за невелику ціну. Викупили гравюру меценати – полтавчани, які мешкають у Києві. Подарована гравюра у рамі під склом посіла місце в музейній експозиції „Котляревський і сучасність”.

1 жовтня у Львівській національній галереї мистецтв імені Б. Возницького відбулося відкриття виставки картин для відвідувачів з глибокими ураженнями зору під назвою „Горкаючись, бачу”, яка давала можливість незрячим „побачити” картини кінчиками пальчиків. Цей проект є першим досвідом такої співпраці Львівської галереї мистецтв та Львівської національної академії мистецтв, а також першим кроком до відкриття експозиції галереї для людей з обмеженими можливостями. Всього на виставці було представлено 12 портретів. Над ними працювали студенти Львівської національної академії мистецтв під керівництвом організаторів проекту.

Стежку поета Б.-І.Антонича відкрито у Музеї народної архітектури та побуту у Львові, біля лемківської церкви, яка побудована тут і освячена 1992 року. Стежину присвячено 105-й річниці від дня народження українського поета, вихідця з Лемківщини. На алеї довкола церкви встановлено дерев’яні скульптури, які нагадують про поезію Б.-І. Антонича, а на маленьких дерев’яних дощечках вирізьблено короткі віршовані рядки. Об’ємно-простору дерев’яну пластику виготовлено студентами 5-го курсу кафедри художнього різьблення Львівської національної академії мистецтв за мотивами поезій лемківського поета. Алею відкрито за фінансової підтримки та сприяння Львівської обласної організації Всеукраїнського товариства „Лемківщина”, фундації дослідження Лемківщини, Львівської національної академії мистецтв, Музею народної архітектури та побуту.

Нову акцію започаткував Хмельницький обласний художній музей. Тепер сюди запрошують не тільки на вернісажі, а й на концерти. Першим виконавцем став молодий композитор і музикант В. Самолук, який представив глядачам твори класиків, а також авторські композиції та імпровізації.

Подвійний ювілей: 70-річчя визволення України від німецько-фашистських загарбників і 40-річчя свого створення відсвяткував Музей історії Великої Вітчизняної війни.

8 жовтня у Дніпропетровській обласній раді відбувся урочистий захід, присвячений 100-річчю Дніпропетровського художнього музею. У рамках відзначення ювілею відкрито меморіальну дошку засновнику музею М. Сапожнікову (автор – народний художник України В. Небоженко).

16–17 жовтня у Волинському краєзнавчому музеї на базі відділу – Музею волинської ікони – відбулася XXI міжнародна наукова конференція „Волинська ікона: дослідження та реставрація”, присвячена 110-й річниці від дня народження українського мистецтвознавця П. Жолтовського – людини, котра надала допомогу у формуванні і дослідженні збірки пам’яток, які стали основою Музею волинської ікони. Учасникам конференції представили 2 фундаментальні праці – „Українські дерев’яні церкви. Генеза і розвій форм” М. Драгана та „Дерев’яна монументальна архітектура Лівобережної України”

С. Таранущенко. Відбулася також презентація 6-го тому „Замосцько-Волинських музейних зошитів”.

1 жовтня в Рівненському обласному краєзнавчому музеї відбувся круглий стіл „Некрополі Рівненщини”, присвячений проблемам збереження і вивчення кладовищ. Захід об’єднав дослідників, науковців і краєзнавців, що займаються проблематикою поховань у досить широкому хронологічному діапазоні – від епохи бронзи до середини ХХ ст.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

Міністерство культури України спільно з Українською бібліотечною асоціацією провели конкурс „Бібліотека року” та конкурс бібліотечних інтернет-сайтів. Почесне звання „Бібліотека року 2014” присвоєно Харківській державній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка (директор – Ракитянська В. Д.) за віртуальний науково-просвітницький проект „Слобожанський уклін Кобзареві: до 200-річчя з дня народження Т. Г. Шевченка”. II місце у конкурсі отримали Харківська обласна бібліотека для юнацтва за проект „Обираємо професію крок за кроком” та Бібліотека Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за проект створення модельної бібліотеки вищого навчального закладу. III місце у конкурсі отримала Центральна районна бібліотека Врадівської ЦБС Миколаївської області за проект „Дитячий ефір”. У Всеукраїнському конкурсі бібліотечних інтернет-сайтів абсолютним переможцем за кількістю набраних балів стала Національна наукова медична бібліотека України. Переможцями у різних номінаціях стали: „Кращий сайт бібліотеки національного/державного рівнів та обласної бібліотеки” – Національна бібліотека України для дітей, Одеська національна наукова бібліотека ім. М. Горького; „Кращий сайт районної/міської централізованої бібліотечної системи (ЦБС) та філії районної/міської ЦБС” – Хмельницька міська централізована бібліотечна система, Централізована бібліотечна система Деснянського району м. Києва, Старокостянтинівська централізована бібліотечна система, Хмельницька обл.; „Кращий сайт бібліотеки для дітей/юнацтва” – Львівська обласна бібліотека для дітей; „Кращий сайт бібліотеки вищого навчального закладу” – Науково-технічна бібліотека Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, Науково-технічна бібліотека Національного університету харчових технологій, м. Київ, Наукова бібліотека Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Черкаська обл.; „Кращий сайт шкільної бібліотеки” – Шкільна бібліотека навчально-виховного комплексу № 9, м. Хмельницький.

6 жовтня, у Львівському національному університеті ім. Івана Франка презентували єдиний в Україні новітній електронний бібліотечний ресурс. Він складається з двох частин – репозитарію і каталогу. У репозитарії розміщуватимуться скановані копії періодичних видань, опрацьовані спеціальною про-

грамою, завдяки чому читач отримає можливість ідентифікувати видання за назвою, датою, місцем видання, мовою тощо. Окрім того, система дозволяє здійснити пошук за ключовими словами, які виділяються безпосередньо в тексті після здійснення пошуку зі всіма або за обраними документами ресурсу. Сьогодні опрацьовано лише кілька тисяч сторінок періодики. За умови налагодження системної роботи електронного ресурсу обсяг наповнення за рік може складати не менше, ніж півмільйона сторінок. Каталог періодичних видань – частина комплексного проекту, що передбачає можливість бібліографічної ідентифікації періодичних видань, опублікованих в Україні або українськими політичними, громадськими, культурними та релігійними представництвами за кордоном.

20 жовтня у Львові було відкрито Першу міську Медіатеку. Львівська Медіатека – це сучасний мультимедійний центр в поєднанні з унікальним книжковим фондом ЦМБ імені Лесі Українки, створений за європейськими стандартами, доступний для усіх охочих. Проект спрямовано на всебічний розвиток громадянського суспільства та молодіжних ініціатив. Медіатека складається з трьох функціональних приміщень та студії. У першому, найбільшому, стоять комп'ютери. Друге – кімната для юнацтва. Третє приміщення є кінозалом, а також конференц-залом. Також у Медіатеці відбуватимуться фотовиставки та концерти. Користуватись послугами медіатеки можна безкоштовно, а розрахована вона на відвідувачів різного віку.

З 22 по 28 жовтня у містах Рівне, Мукачеве, Хуст, Херсон було проведено семінар „Перша українська дейзі-бібліотека” у рамках започаткованого Міністерством культури України проекту „Взаєморозуміння”. Семінар пройшов за участю представників академії „Svefi” (Швеція), державної агенції промоції культури України Міністерства культури України, „Ресурсного центру освітніх інформаційних технологій для осіб з особливими потребами”, Національного університету „Львівська політехніка” та Української спілки інвалідів. Модератори семінару ознайомили учасників з книжковим аудіоформатом „дейзі”, його очевидними перевагами, технічним і програмним забезпеченням для виготовлення дейзі-книг, напрацюваннями у ділянці створення першої української дейзі-бібліотеки, унікальними досягненнями у сфері адаптації мультиплікаційних та художніх фільмів для незрячих глядачів тощо. У рамках семінару відбулося представлення першої в Україні художньої аудіо книги в DAISY форматі, із захищеними авторськими правами, рівненської поетеси В. Самчук „Тобі емоції справжні”, створеної рівнянином П. Поліщуком у рамках шведсько-українського проекту „Сучасні інформаційні системи для українських користувачів з вадами зору” (керівник проекту – О. Потимко).

2 жовтня, з нагоди 84-х роковин від дня смерті Олени Пчілки, у відділі краєзнавчої роботи Волинської державної обласної універсальної наукової бібліотеки імені Олени Пчілки спільно з Волинським краєзнавчим музеєм прове-

дено презентацію репринтного відтворення видання поеми О. Пчілки „Козачка Олена”. Поема з’явилася з-під пера письменниці восени 1883 року в Колодяжному. Єдиний раз була виданою у 1884 році, в альманасі „Рада”.

До 90-річчя з часу заснування Херсонської обласної бібліотеки для дітей ім. Дніпрової Чайки підготовлено святкову програму, яка пройшла у формі читальних ТВ-мандрів. 5 жовтня у стінах бібліотеки зібралося чимало шанувальників та поціновувачів різноманітних реаліті-шоу та телепрограм. Улюблені розважальні та інтелектуальні ток-шоу лунали не з екранів телевізорів, а у стінах рідної бібліотеки.

Бібліотеками проведено заходи до: 110-річчя від дня народження українського письменника, перекладача і поета М. Бажана; 90-річчя від дня народження українського літературознавця В. Микитася; 80-річчя від дня народження українського письменника Ю. Щербака, а також 110-річчя від дня народження німецького письменника, філософа, поета і композитора Ф. Ніцше; 110-річчя від дня народження англійського письменника Г. Гріна; 160-річчя від дня народження англійського письменника і драматурга О. Уайльда та ін.

ПРОСВІТНИЦТВО У Києві, у Міжнародному виставковому центрі, проходили Х Міжнародна виставка рукоділля та творчості „Золоті руки майстрів”, VIII Міжнародний салон ляльок „Модна лялька”, I Міжнародний фестиваль валяння з вовни „Fairy felt”, в яких взяли участь 170 українських та зарубіжних майстрів.

18 жовтня в Колонній залі Київської міської державної адміністрації відбувся фестиваль-конкурс „Моя Україна”. Організатор фестивалю – телевізійний проект „Зіркафест. Єдина країна”. Участь у цій події взяли близько 40 юних виконавців і 27 дитячих творчих колективів з усієї країни. Почесними гостями концерту стали заслужені діячі мистецтв України в різних творчих напрямках, народні і популярні артисти. Зокрема, гурт „Авіатор”, С. Гладир, О. Кензов, ансамбль „Барви”, В. Ткаченко та інші.

Нагадати про краші часи столичного Андріївського узвозу був покликаний фестиваль „День відкритих дверей на Андріївському узвозі”, до якого вдалося залучити чимало його мешканців. Вони у вихідні дні мали нагоду відвідати понад 30 заходів, серед яких – екскурсії у режимі нон-стоп, фотовиставки, майстер-класи для дітей тощо. Театр оперети показав виставу, відкрився Булгаковський книжковий клуб, відбувся вечір німого кіно. А ще декілька „фестивалів у фестивалі”: слов’янської каліграфії, ярмарок речей з патріотичною символікою, обмін книгами та фото тощо.

16–19 жовтня за підтримки Департаменту культури Київської міської державної адміністрації Музей книги та друкарства України проводив V щорічний Фестиваль дитячої книги „Азбукове Королівство Магів і Янголів”.

Його програма включала: презентацію виставки дитячого пленерного малюнка Міжнародного конкурсу „Золотий мольберт” (м. Львів), присвяченої 200-річчю від дня народження Т. Шевченка та Небесній Сотні; виступи дитячого фольклорного ансамблю „Райгородок” і гурту „Хореа Козацька”; акцію „Твоя книга для твого однолітка на Сході України” – прийди на Фестиваль та принеси або придбай книгу для дітей з регіонів України, де відбувається війна; творчі зустрічі й автограф-сесії з письменниками, художниками; презентації цікавих видань української дитячої книги; майстер-класи з виготовлення паперу, каліграфії, книжкової ілюстрації тощо.

14 жовтня у столиці пройшов фестиваль „Кобзарсько-лірницька Покрова 2014”. Захід присвятили дню Покрови Пресвятої Богородиці та 72-ій річниці створення Української повстанської армії. Фестиваль розпочали традиційним освяченням кобзарських інструментів. Упродовж дня кобзарська та лірницька музика звучала в Андріївській церкві, Володимирському соборі, Михайлівському монастирі, Покровській церкві, Свято-Феодосіївському монастирі. Завершилися заходи на території Національного центру народної культури „Музей Івана Гончара”, де відбулися концерт кобзарів та лірників, вечірня ватра, виставка зброї, одягу, спорядження та табірною побуту реєстрових козаків середини XVII століття. Також відбувся показ фільму режисера Г. Яровенко „Вільні люди”. Під час події учасники акції збирали кошти, що будуть перераховані на підтримку українського війська.

На території історико-культурного комплексу „700-літній Запорозький Дуб” у Запоріжжі проходив V Всеукраїнський козацький фестиваль „Покрова на Хортиці”, у програмі якого – вистава „Козацька сила” за п’єсою запорізького драматурга О. Віженка, присвячена Дню українського козацтва, у виконанні акторів обласного театру ляльок, дитяча майстерня: малювання, аплікація, виготовлення поробок, написання листів на фронт; аква-грим з малювання патріотичних символів; робота костюмера (автентичне українське вбрання), розваги для дітей „Джури – юні козачата”, містечко майстрів „Запорізькі обереги”; майстер-класи з традиційних видів народної творчості; концертна програма за участю 21 професійного та аматорського колективів із 7 областей України, виступи гостей – фольклорного ансамблю „Веселі музики” Національної філармонії України та етно-гурту „Астарта” (м. Київ).

Десятьох переможців дитячого конкурсу малюнка „Купуй львівське!” особисто нагородив міський голова Львова А. Садовий. Конкурс оголошують вже четвертий рік поспіль – щоразу за місяць перед ярмарком „Львівський товаровиробник”. А вже безпосередньо під час заходу роботи дітей виставляють у Палаці Потоцьких. Цьогоріч малюнків було близько трьох сотень. Участь брали учні львівських шкіл перших-четвертих класів, які мали намалювати речі, які виробляють у Львові.

Експонувалися виставки самодіяльних митців: у Херсоні – робіт Н. Гінкул „Душі моєї вишиванка”; у Дніпропетровську – творів юних художників міста; у Черкасах – фоторобіт учнів Чорнобаївської дитячої школи мистецтв та Іркліївської загальноосвітньої школи „Єдина й неповторна наша Україна”.

Матеріал підготувала

Наймушина Ю. М.,
редактор відділу наукового
аналізу і узагальнення інформації